

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER
EDIȚIA 2021-2022 / ETAPA a II-a – 18 martie 2022
COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

CLASA a VIII-a

Numele:
 Prenumele:
 Școala: / Clasa:
 Codul C.I.C. (codul de identificare Comper) al elevului:
 Codul C.I.C. (codul de identificare Comper) al profesorului mentor:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele pentru a putea rezolva cerințele legate de acestea, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte.

A. *Biblioteca a fost întotdeauna însoțită de o aură imaginară, simbolică. Ea are însă, în primul rând, o dimensiune fizică: o clădire mai mult sau mai puțin impozantă, cataloage, săli de lectură, rafturi încărcate cu cărți aranjate după o ordine prestabilită. O bibliotecă nu are sens decât prin cititorii ei, dar cititorii sunt în același timp și potențiali distrugători ai cărții, prin uzura fizică pe care o provoacă. Iată unul dintre multele paradoxuri ale acestui spațiu. Dincolo de imaginea ei ideală, biblioteca este un loc al tensiunilor și al constrângerilor, fiind un spațiu care nu poate exista fără un set de reglementări atât în jurul colecțiilor, cât și în privința comportamentului utilizatorilor. O bibliotecă nu poate fi o simplă aglomerare de cărți, ea are nevoie de o organizare internă, care a evoluat de-a lungul timpului. [...]*

Biblioteca din Alexandria a fost prima bibliotecă publică. Era publică doar într-un sens restrâns; aveau acces numai învățații și doar în urma unei aprobări din partea patronajului regal. Nu știm unde era amplasată, nici cum arăta. Se crede că era o sală foarte lungă, cu nișe conținând rafturi în formă de fagure, care permiteau ca rulourile să fie manipulate cu mai mare ușurință, având atașate și o etichetă cu titlul. Pe măsură ce colecțiile creșteau (se spune că erau 700.000 de rulouri), cărțile erau tot mai greu de găsit prin simpla lor căutare în rafturi. Lui Callimachus, director al bibliotecii, i se atribuie primul catalog alfabetic al scrierilor grecești, organizat pe genuri: epic, liric, tragedie, comedie, filozofie, medicină, legislație, retorică și secțiunea „diverse” (aici erau ordonate cărțile de bucate!).

*În Grecia clasică apar numeroase scene de lectură pe vase de ceramică sau basoreliefuri. Aici vedem personaje care citesc rulouri desfășurate. Unii cercetători optimiști estimează că, în Atena secolului al V-lea, cam 15-20% dintre cetățeni știau să citească. Răspândirea practicii a favorizat apariția bibliotecilor private (cea mai cunoscută fiind cea a lui Aristotel) și a celor publice, fondate de către donatori bogați. Izvoare literare și epigrafice vorbesc despre existența lor. O fotografie reprodușă de Alberto Manguel pe prima pagină a cărții sale – *The Library at Night* – prezintă un fragment dintr-o inscripție care avertizează că orarul este „de la prima până la a șasea oră” și că „este interzisă scoaterea lucrărilor din bibliotecă”. Este tot ce a mai rămas din acea bibliotecă ateniană.*

(Alexandru Ofrim, *Ordinea bibliotecii*, în „Dilema veche”, nr. 428/ 2012)

B. *Numitul Isaac ne-a poftit să intrăm cu o ușoară încuviințare. [...]*
 — *Daniel, bine ai venit în Cimitirul Cărților Uitate!*

Presărate pe culoare și pe platformele bibliotecii se profilau mai multe siluete. Unele dintre ele s-au întors să salute de la distanță, și am recunoscut chipurile mai multor colegi de-ai tatei din tagma librarilor de modă veche în ochii mei de copil de zece ani. [...] Tata a îngenuncheat lângă mine și, privindu-mă țintă în ochi, mi-a vorbit cu glasul șoptit al promisiunilor și al confidențelor.

— Locul ăsta e un mister, Daniel, un sanctuar. Fiecare carte, fiecare tom pe care-l vezi are suflet. Sufletul celui care l-a scris și sufletul celor care l-au citit, l-au trăit și l-au visat. Ori de câte ori o carte își schimbă proprietarul, ori de câte ori privirea alunecă pe paginile ei, spiritul său crește și se întărește. Cu mulți ani în urmă, când tatăl meu m-a adus aici pentru prima oară, locul ăsta era deja bătrân. Poate la fel de bătrân ca orașul însuși. Nimeni nu știe cu siguranță de când există sau cine au fost cei care l-au creat. Am să-ți spun ceea ce tatăl meu mi-a spus mie. Când o bibliotecă dispare, când o librărie își închide porțile, când o carte se pierde în uitare, cei care cunoaștem acest loc, paznicii, avem grijă să ajungă aici. În locul acesta, cărțile de care nimeni nu-și mai amintește, cărțile care s-au pierdut în timp trăiesc pentru totdeauna, așteptând să ajungă într-o bună zi în mâinile unui nou cititor, ale unui nou spirit. În librărie noi le vindem și le cumpărăm, însă în realitate cărțile nu au stăpân. Fiecare carte pe care o vezi aici a fost cel mai bun prieten al cuiva. Acum nu ne mai au decât pe noi, Daniel. Crezi că vei putea să păstrezi secretul ăsta?

Privirea mea s-a pierdut în imensitatea aceluia loc, în lumina lui fermecată. Am încuviințat, iar tata mi-a zâmbit.

— Și știi care-i partea cea mai bună? m-a întrebat.

Am tăgăduit în tăcere.

— Există obiceiul ca, atunci când cineva vizitează pentru prima oară locul ăsta, să aleagă o carte, pe oricare ar prefera-o, și s-o adopte, asigurându-se că nu va dispărea niciodată, că va rămâne vie pentru totdeauna. E o promisiune foarte importantă. Pe toată viața, mi-a explicat tata. Azi e rândul tău.

Vreme de aproape o jumătate de ceas m-am perindat prin meandrele aceluia labirint ce mirosea a hârtie veche, a praf și a magie. Mi-am lăsat mâna să străbată bulevardele unor cotoare expuse, ispitindu-mă să aleg. Am întrezărit, printre titlurile roase de vreme, cuvinte în limbi pe care le recunoșteam și zeci de altele pe care eram incapabil să le cataloghez. Am străbătut culoare și galerii în spirală populate cu sute, mii de tomuri ce păreau să știe mai multe în privința mea decât eu despre ele.

(Carlos Ruis Zafón, *Umbra vântului*)

C. Scriere este totul.
 Peștele e literă
 În alfabetul mării,
 O frază sunt păsările-n zbor.

Totul e scriere.
 Totul este de citit.
 Piatra poate fi citită, –
 iar norii ne spun o poveste.

Triste, muncite alfabete,
 înșiruind istorii vaste.
 Chiar mâna mea ascunde-n sine
 uitata scriere a unui imn.

Stau singur și în gânduri, Doamne,
 iar gândurile litere îmi sunt.
 Încerc să recompun o frază
 dar timpul meu preschimbă scrisul.

O, de-aș putea să te citesc,
 O, de-aș putea să deslușesc
 aceste stranii alfabete...
 (Nichita Stănescu, *Lección de citire*)

STANDARD

1. Conform informațiilor din textul **A**, la secțiunea „diverse” a primului catalog alfabetic al scrierilor grecești sunt ordonate:
 - a. cărți de filosofie;
 - b. cărți de medicină;
 - c. cărți de bucate;
 - d. cărți de comedie.

2. După cum rezultă din textul **B**, personajul-narator ajunge:
 - a. într-o bibliotecă;
 - b. într-o librărie;
 - c. într-o școală;
 - d. într-un magazin.

3. În textul **C** referirea la nori este indicată corect în varianta:
 - a. *spun o poveste*;
 - b. *uitata scriere*;
 - c. *stau singur*;
 - d. *gândurile litere*.

4. Sunt corect asociate structurile cu textele din care provin în următoarea variantă de răspuns:
 - a. *cărțile erau tot mai greu de găsit* – textul **B**;
 - b. *Sufletul celui care l-a scris* – textul **A**;
 - c. *Am tăgăduit în tăcere* – textul **C**;
 - d. *Încerc să recompun o frază* – textul **C**.

5. Sinonimele potrivite pentru sensul din text al cuvintelor subliniate în secvența: *Tata a îngenuncheat lângă mine și, privindu-mă țintă în ochi, mi-a vorbit cu glasul soptit (1) al promisiunilor și al confidentelor (2)*. sunt:
 - a. aprins (1), încrederii (2);
 - b. încet (1), destăinuirilor (2);
 - c. rostit (1), misterelor (2);
 - d. spus (1), sfaturilor (2).

6. Cuvântul cu funcția sintactică de subiect din propoziția: *În Grecia clasică apar numeroase scene de lectură pe vase de ceramică sau basoreliefuri*. este corect indicat în varianta de răspuns:
 - a. *scene*;
 - b. *numeroase*;
 - c. *Grecia*;
 - d. *vase*.

7. În fraza: *Mi-am lăsat mâna să străbată bulevardele unor cotoare expuse, ispitindu-mă să aleg*. există:
 - a. două propoziții cu subiect inclus și două propoziții cu subiect subînțeles;
 - b. o propoziție cu subiect exprimat, o propoziție cu subiect inclus și o propoziție cu subiect subînțeles;

- c. două propoziții cu subiect exprimat și o propoziție cu subiect subînțeles;
 d. două propoziții cu subiect inclus și o propoziție cu subiect subînțeles.
- 8.** Se dă secvența: *O bibliotecă nu are sens decât prin cititorii ei, dar cititorii sunt în același timp și potențiali distrugători ai cărții, prin uzura fizică pe care o provoacă.* Numărul propozițiilor cu subiect neexprimat este:
 a. unu;
 b. doi;
 c. trei;
 d. patru.
- 9.** În secvența: *O bibliotecă nu poate fi o simplă aglomerare de cărți, ea are nevoie de o organizare internă, care a evoluat de-a lungul timpului.* există:
 a. un atribut substantival, un atribut pronominal și un atribut adjectival;
 b. un atribut substantival, un atribut adjectival și un atribut verbal;
 c. două atribute substantivale și un atribut adjectival;
 d. un atribut substantival și două atribute adjectivale.
- 10.** Se dă secvența: *Dincolo de imaginea ei ideală, biblioteca este un loc al tensiunilor și al constrângerilor, fiind un spațiu care nu poate exista fără un set de reglementări atât în jurul colecțiilor, cât și în privința comportamentului utilizatorilor.* Numărul atributelor adjectivale este:
 a. unu;
 b. doi;
 c. trei;
 d. patru.
- 11.** Apare o construcție incidentă în secvența:
 a. *Privirea mea s-a pierdut în imensitatea aceluia loc, în lumina lui fermecată.*
 b. *Biblioteca a fost întotdeauna însoțită de o aură imaginară, simbolică.*
 c. *Pe măsură ce colecțiile creșteau (se spune că erau 700.000 de rulouri), cărțile erau tot mai greu de găsit prin simpla lor căutare în rafturi.*
 d. *Am străbătut culoare și galerii în spirală populate cu sute, mii de tomuri ce păreau să știe mai multe în privința mea decât eu despre ele.*
- 12.** Există o propoziție subordonată atributivă în fraza:
 a. *Unii cercetători optimiști estimează că, în Atena secolului al V-lea, cam 15-20% dintre cetățeni știau să citească.*
 b. *Fiecare carte, fiecare tom pe care-l vezi are suflet.*
 c. *Am să-ți spun ceea ce tatăl meu mi-a spus mie.*
 d. *În librărie noi le vindem și le cumpărăm, însă în realitate cărțile nu au stăpân.*
- 13.** Se dă secvența: *Se crede că era o sală foarte lungă, cu nișe conținând rafturi în formă de fagure, care permiteau ca rulourile să fie manipulate cu mai mare ușurință, având atașate și o etichetă cu titlul.* Propoziția atributivă este corect indicată în varianta de răspuns:
 a. *care permiteau;*
 b. *care permiteau ca rulourile;*
 c. *ca rulourile să fie manipulate;*
 d. *că era o sală foarte lungă, cu nișe conținând rafturi în formă de fagure.*

- 14.** O idee principală care se poate desprinde din textul **B** este:
- Locul unde ajunge Daniel este vechi.
 - Tatăl îi spune fiului său, Daniel, să-și aleagă o carte.
 - Siluate de oameni apar când Daniel ajunge în Cimitirul Cărților Uitate.
 - Tatăl îngenunchează lângă Daniel.
- 15.** În strofa a doua din textul **C** nu apare figura de stil:
- personificarea;
 - metafora;
 - repetiția;
 - comparația.
- 16.** O particularitate a textului liric identificabilă în textul **C** este:
- prezentarea unor aspecte din realitate, în mod obiectiv;
 - folosirea unor cuvinte cu sens figurat;
 - prezența vocii lirice care transmite subiectiv sentimente și emoții;
 - prezența unui narator care povestește o întâmplare.

EXCELENȚĂ

- 17.** În relație cu textul **C**, titlul sugerează:
- legătura dintre om și divinitate;
 - relația cititorului cu universul cărții;
 - rolul școlii în viața omului;
 - importanța educației în evoluția omului.
- 18.** Ultima strofă din textul **C** ilustrează:
- teama provocată de trecerea timpului;
 - dorința omului de a înțelege tainele lumii;
 - dorința omului de a nu înțelege tainele lumii;
 - curiozitatea și inocența copilului.

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.
Total: 100 de puncte.